

Usnesení Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu (VKVB) Rady vlády pro udržitelný rozvoj k problematice ekologických limitů těžby hnědého uhlí

Na základě předložených studií „Posouzení sociálních dopadů u jednotlivých obcí a dotčeného regionu z pohledu zvažovaných variant prolomení limitu těžby uhlí“, „Posouzení ekonomických dopadů z pohledu zvažovaných variant prolomení limitu těžby uhlí“ a dalších materiálů zpracovaných jak na podnět Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, tak dalšími subjekty, VKVB doporučuje podpořit a definitivně potvrdit variantu 1 - neprolomení limitů těžby hnědého uhlí, což znamená ponechání v platnosti usnesení Vlády ČR č. 444/1991, s výjimkou již schváleného posunu na Velkolomu Bílina dle usn. Vlády č. 1176/2008.

Odůvodnění:

Žádná studie, která dosud byla zpracována, neprokázala skutečně celospolečenskou ekonomickou a sociální potřebu rozšíření těžby ani v krátkodobém a ani v dlouhodobém horizontu. Dále studie nepotvrdily riziko nebo ohrožení bezpečnosti ČR při neprolomení limitů těžby a ani nepřinesly objektivní přehled názorů širokého spektra občanů České republiky, jaké cíle mají být v krajině Podkrušnohoří sledovány a jaké nakládání s krajinou společnost preferuje.

Všechny varianty, které počítají s prolomením limitů těžby, zničí další zbytky již narušené krajiny a poruší rovnováhu mezi ekonomikou, sociální soudržností, životním a kulturním prostředím tohoto území.

Žádná studie neobsahuje komplexní SWOT analýzu všech aspektů dopadů jednotlivých variant a nebyla zpracována analýza možných scénářů vývoje a dopadů na krajinu ze všech hledisek a časových horizontů udržitelnosti.

Kromě scénářů operujícími potenciální nezaměstnaností v jednom z ekonomických oborů nejsou navíc řešeny možné závažné důsledky v dalších oblastech společnosti: Žádná nám známá studie se nezabývá legislativně právními aspekty jak z hlediska českého právního prostředí (zejména z pohledu územního plánování a případného vyvlastnění), tak z hlediska celoevropského. ČR je smluvní stranou řady mezinárodních dokumentů, mezi které z hlediska udržitelného rozvoje patří k nejvýznamnějším Evropská úmluva o krajině. Prolomení limitů těžby, se kterým nesouhlasí dle průzkumů cca 70% obyvatel ČR, je porušením hned několika článků této úmluvy, ke které se ČR ratifikací zavázala a tato vláda se k jejímu textu hlásí.

Současný dynamický technologický vývoj výroby, zpracování a ukládání energie a vývoj zpracování a sofistikovaného využití hnědého uhlí pro chemický a technologický průmysl jako strategické suroviny ukazuje, že právě záměr jeho spálení v energetických zařízeních, navíc s nízkou účinností, je hazardem jak se zdravím a udržitelností života na severu Čech pro další generace, tak i neefektivním plýtváním neobnovitelným bohatstvím.

Obraz České republiky jako země, která chce pokračovat v těžbě uhlí pro teplárenské účely způsobem, který byl charakteristický pro období direktivního rozhodování o společenských otázkách, je nežádoucí.

Doporučujeme proto, aby vláda ČR se hlouběji zabývala skutečnou koncepcí trvalé udržitelnosti vývoje území našeho státu a stanovila priority jejího rozvoje pro další generace ve všech jeho aspektech včetně řešení již neudržitelného ohrožování zdraví obyvatel emisemi ze spalování uhlí v domácnostech.

VKVB doporučuje zahájit komplexní a řízený útlum těžby v tomto území a doporučuje se soustředit na vybudování kvalitní koncepce nového uspořádání krajiny po ukončení těžby, které nastaví jasná pravidla a vizi pro její obyvatele. Právě v krajině, která byla v nedávných desetiletích radikálně měněna v důsledku historických společenských změn bez širší společenské diskuse, je potřebné hledat všechny cesty k její regeneraci a zapojení do života lidí, kteří v ní žijí a usnadnění rozvoje mnohem širších ekonomických a společenských funkcí. Významným potenciálem je i posílení takových funkcí severočeské krajiny, pro které v jiných částech České republiky nejsou z nejrůznějších důvodů podmínky.

Jedním z takových prostředků může být i ponechání vybraných a koncepčně promyšlených částí rozsáhlých ploch výsypek po ukončení těžby řízené i přirozené přírodní sukcesí, která může těmto částem krajiny přinést vysokou přidanou hodnotu nejen z environmentálního hlediska, ale i z hlediska ekonomického, sociálního a kulturního při výrazném ušetření finančních prostředků na rekultivaci. Tento přínos ukazují již zrealizovaná území a taková vize vrátí obyvatelům severní Čech jistotu pro život současné i budoucí generace a dlouhodobě i přinese důvěru v rozhodování vlády ČR.

Výsledek hlasování 12. října 2015:

Pro 14, proti 0, zdrželi se 2 (z 28 členů).